

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 9Co/92/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4414218050
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 01. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Ingrid Radošická Vallová
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2022:4414218050.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Nitre v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Ingrid Radošickej Vallovej a členiek senátu JUDr. Kataríny Marčekovej a JUDr. Denisy Šaligovej, v spore žalobcu: EOS KSI Slovensko, s. r. o., Bratislava, Pajštúnska 5, IČO: 35 724 803, zastúpeného Advokátskou kanceláriou Remedium Legal, s. r. o., so sídlom Bratislava, Pajštúnska 5, IČO: 53 255 739, proti žalovaným: 1. L. U., nar. XX. XX. XXXX, bytom X. X., T. cesta XX, 2. T. U., nar. XX. XX. XXXX, bytom X. X., T. cesta XX, 3. T. U., nar. XX. XX. XXXX, bytom U. XXX, zastúpený ustanovenou opatrovníčkou: H. Y., nar. XX. XX. XXXX, bytom V., E. XXX/XX, o zaplatenie 759,57 eura s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Nové Zámky zo dňa 3. júna 2020 č. k. 17C/632/2015-344 v spojení s opravným uznesením zo dňa 10. augusta 2020 č. k. 17C/632/2015-387 takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom zamietajúcom výroku (IV.) a vo výroku o náhrade trov konania (V.) p o t v r d z u j e .

Žalovaným v 1., 2. a 3. rade sa náhrada trov odvolacieho konania nepriznáva.

odôvodnenie:

1. 1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie konanie o vzájomnej žalobe žalovaných v 1. a 2. rade voči žalobcovi o zaplatenie primeraného finančného zadostučinenia zastavil (I.). Konanie voči žalovanému v 3. rade v časti zaplatenia sumy 811,18 eura zastavil (II.). Súd v súvislosti s čiastočným späťvzatím žaloby priznal žalobcovi nárok na náhradu trov konania voči žalovanému v 3. rade v rozsahu 100% (III.). Súd žalobu zamietol (IV.) Súd priznal žalovaným v 1., 2. a 3. rade nárok na náhradu trov konania voči žalobcovi v rozsahu 100% (V.).

1.1. Po právnej stránke súd svoje rozhodnutie odôvodnil ust. § 144, § 145 ods. 2 CSP, § 489, § 52 ods. 1, 3, 4, § 53 ods. 9, § 559 ods. 1, 2, § 517 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka, § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z. o bankách a o zmene a doplnení niektorých zákonov, § 470 ods. 1, 2, § 524 ods. 1, 2 a § 525 ods. 2 Občianskeho zákonníka, ako aj zisteným skutkovým stavom.

1.2. Na základe vykonaného dokazovania zistil, že právny predchodca žalobcu Slovenská sporiteľňa, a. s. uzatvorila s právnym predchodcom žalovaných H.u U., rod. L., nar. XX. XX. XXXX, zomr. XX. XX. XXXX zmluvu o splátkovom úvere č. 0242500235 dňa 06. 07. 2007, na základe ktorej jej bol poskytnutý úver vo výške 26 000 Sk v tom čase. Právna predchodkyňa žalovaných poskytnutý úver dohodnutým spôsobom nesplácala. Zmluvou o postúpení pohľadávok zo dňa 24. 03. 2011, uzatvorenou medzi Slovenskou sporiteľňou, a. s. ako postupcom a žalobcom ako postupníkom nadobudol žalobca predmetnú pohľadávku voči dlžníčke H. U., nar. XX. XX. XXXX. Postúpenie pohľadávky postupca oznamoval dlžníkovi listom zo dňa 12. 04. 2011, ktorého doručovanie preukazoval podacím hárkom zo dňa 21. 04. 2011. Listom zo dňa 20. 04. 2011 žalobca vyzval dlžníka k úhrade dlžnej sumy do 04. 05.

2011 ako jeho nový veriteľ a zároveň mu ohlásil vyhlásenie mimoriadnej splatnosti úveru ku dňu 20. 04. 2011. Keďže dlžníčka H. U. zomrela XX. XX. XXXX, na základe dedičského rozhodnutia vstúpili do konania jej dedičia: T. U., nar. XX. XX. XXXX, L. U., nar. XX. XX. XXXX, T. U., nar. XX. XX. XXXX a T. U., nar. XX. XX. XXXX. Počas konania zomrel pôvodný žalovaný v 1. rade T. U., nar. XX. XX. XXXX a súd následne pokračoval s jeho dedičom T. U., nar. XX. XX. XXXX. Ustanovená opatrovníčka žalovaného v 3. rade (T. U., nar. XX. XX. XXXX) uhradila v prospech žalobcu dňa 10. 11. 2007 sumu 153,28 eura a sumu 657,90 eura.

1.3. V dôsledku späťvzatia protinávru na zaplatenie primeraného finančného zadostučinenia žalovanými v 1. a 2. rade preto súd konanie v tejto časti zastavil. Rovnako zastavil konanie voči žalovanému v 3. rade (nesprávne je pod bodom 14. uvedené proti žalovanému v 4. rade) a to v časti o zaplatenie 811,18 eura z dôvodu späťvzatia žaloby v tejto časti.

1.4. V prejednávanej veci súd skúmal aktívnu legitímáciu žalobcu, a preto primárne riešil otázku relevantného postúpenia pohľadávky právnym predchodcom na žalobcu, a to v súlade s ust. § 92 ods. 8 Zákona o bankách. Citované zákonné ustanovenie sprísnilo predpoklady postúpenia bankovej pohľadávky a je špeciálnym ustanovením vo vzťahu k všeobecnej úprave postúpenia v Občianskom zákonníku a stanovilo podmienky, za ktorých je možné pohľadávku banky postúpiť na tretiu osobu, ktorých splnenie je predpokladom platného postúpenia pohľadávky. Len s platným postúpením pohľadávky je spojený prevod práv a povinností vyplývajúcich z hmotno-právneho vzťahu. Pre platné postúpenie pohľadávky banky na tretí subjekt sa vyžaduje, aby boli splnené zákonné predpoklady stanovené v § 92 ods. 8 zák. č. 483/2001 Z. z. o bankách.

1.5. Vykonaným dokazovaním zistil, že právny predchodca žalobcu poskytol právnenému predchodcovi žalovaných úver špecifikovaný v odseku 1 rozsudku. V konaní zistil, že právny predchodca žalobcu aj napriek tvrdeniu, že sa právny predchodca žalovaných dostal do omeškania, poskytnutý úver nespĺcal dohodnutým spôsobom, neprišiel k vyhláseniu predčasnej splatnosti úveru. Uvedenú skutočnosť súd považoval za nesporne preukázanú zo zmluvy o postúpení pohľadávok č. 0568/2011/CE zo dňa 24. 03. 2011, ako aj z listu žalobcu zo dňa 20. 04. 2011, ktorým vyzýval dlžníka - právneho predchodcu žalovaných na úhradu dlhu s upozornením na možnosť vyhlásenia mimoriadnej splatnosti úveru ku dňu 20. 04. 2011. Sám žalobca v žalobe potvrdil, že úver sa stal splatným dňa 20. 04. 2011, teda až po postúpení pohľadávky. V prejednanom prípade tak nesporne došlo k predčasnému postúpeniu pohľadávky zo strany právneho predchodcu žalobcu na žalobcu. S poukazom na uvedené, súd má za to, že žalobca v danom prípade nie je aktívne legitimovaný na podanie žaloby, pretože neboli splnené zákonné predpoklady relevantného postúpenia pohľadávky, v dôsledku čoho žalobca nemohol platne nadobudnúť pohľadávku voči právnenému predchodcovi žalovaných, a teda ani voči žalovaným. Pre nedostatok aktívnej legitímácie súd žalobu v celom rozsahu zamietol.

1.6. O nároku na náhradu trov konania rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP a úspešným žalovaným v konaní priznal nárok vo výške 100%.

2. Rozsudok súdu prvej inštancie v jeho výrokoch IV., V. napadol v zákonnej lehote odvolaním žalobca, ktorý sa domáhal jeho zmeny a vyhovenia žalobe a priznania nároku na náhradu trov prvoinštančného i odvolacieho konania v plnom rozsahu. Namietal nesprávny procesný postup súdu prvej inštancie a nepreskúmateľnosť napadnutého rozsudku. Poukázal na rozporuplnosť a protichodnosť rozhodnutia v časti výroku o trovách konania, keď vo výroku III. priznal žalobcovi v súvislosti s čiastočným späťvzatím voči žalovanému v 3. rade nárok na náhradu trov konania, a súčasne vo výroku V. priznal žalovaným v 1., 2., a 3. rade nárok na náhradu trov konania voči žalobcovi v rozsahu 100%. Dostal sa tak do právnej neistoty, keď nevie, či má voči žalovanému v 3. rade nárok na náhradu trov konania, alebo nie. Poukázal na zmätočnosť rozhodnutia aj vo vzťahu k označeniu strán sporu, nakoľko v záhlaví rozhodnutia súd uvádza, že koná so 4. žalovanými, pričom vo výrokoch uvádza už len troch žalovaných.

2.1. Ďalej odvolateľ namietal nesprávne zistený skutkový stav a nesprávne právne posúdenie veci týkajúcej sa aktívnej vecnej legitímácie žalobcu. Má za to, že v konaní bolo dostatočne preukázané, že boli splnené všetky zákonné podmienky pre relevantné postúpenie pohľadávky a zároveň pohľadávka bola platne postúpená na oprávnenú osobu, t. j. žalobcu, keď dojednanie vzájomných práv a povinností zmluvnými stranami odchyľne od ust. § 92 ods. 8 zák. č. 483/2001 Z. z. o bankách je v súlade s ust. § 89 ods. 1 Zákona o bankách. Poručiteľ a postupca si v súlade s uvedenými ustanoveniami

dojednali vzájomné práva a povinnosti odchyľne od ust. § 92 ods. 8 Zákona o bankách. Poukázal zároveň na článok 19 bod 19.16 VOP, podľa ktorého „Klient výslovne súhlasí s tým, že banka je oprávnená kedykoľvek postúpiť akékoľvek svoje pohľadávky voči klientovi...“ Nakoľko ust. § 89 ods. 1 Zákona o bankách pripúšťa úpravu vzťahov medzi bankou a klientom odchyľne od ustanovení Zákona bankách, pričom ust. § 92 ods. 8 Zákona o bankách nevylučuje odchyľnú úpravu vzájomných vzťahov, zmluvné strany (postupca a poručiteľ) si v posudzovanom prípade dohodli otázku postúpenia odchyľne od predmetného zákona, a to v bode 19.16 VOP. Na základe uvedeného zastáva názor, že preukázanie splnenia podmienok v zmysle § 92 ods. 8 Zákona o bankách v konaní nebolo potrebné, keďže žalobca preukázal, že zmluvné strany si vzájomné práva a povinnosti upravili v súdenom prípade odchyľne od ust. § 92 ods. 8 Zákona o bankách. Poukázal v tejto súvislosti na rozhodovaciu prax súdov - rozsudok KS v Prešove zo dňa 02. 05. 2017 č. k. 19Co/2/2019, rozsudok KS v Bratislave sp. zn. 8Co/125/2019 z 26. 05. 2020 a ďalšie. Poukázal ďalej na skutočnosť, že v konaní predložil relevantné oznámenie postupcu o postúpení pohľadávky poručiteľovi H. aj spolu s podacím hárkom preukazujúcim odoslanie tejto písomnosti poručiteľovi, ktoré bez ďalšieho zakladá aktívnu legitimáciu postupníka (žalobcu) na vymáhanie pohľadávky a súd mal povinnosť z tohto oznámenia vychádzať bez toho, aby ako prejudiciálnu otázku skúmal existenciu a platnosť zmluvy o postúpení.

2.2. Pre úplnosť uvádza, že sa nestotožňuje ani so súdnym výkladom ust. § 92 ods. 8 Zákona o bankách, pretože zo znenia uvedeného ustanovenia nevyplýva, že predmetom postúpenia môže byť iba pohľadávka alebo jej časť, ktorá je už splatná. Uviedol, že ak by zákonodarca mienil upraviť oprávnenie banky postúpiť na inú osobu len peňažný záväzok, ktorý je už splatný, potom jej druhá veta ustanovenia § 92 ods. 8 Zákona o bankách bola v praxi neaplikovateľná a nadbytočná, nakoľko v prípade, ak by dlžník pred postúpením pohľadávky uhradil banke omeškaný peňažný záväzok v celom rozsahu, vrátane príslušenstva, tak by už banka nemala čo postupovať (nakoľko predmet postúpenia bol dlžníkovi uhradený ešte pred postúpením, a teda banka by ani nemala aké právo uplatňovať. Vzhľadom k uvedenému má za to, že banka môže postúpiť peňažný záväzok ako celok, vrátane jeho príslušenstva.

2.3. K vyhláseniu mimoriadnej splatnosti úveru uviedol, že poručiteľ žalovaných sa dostal do omeškania, termíny splatnosti neplnil a právnomu predchodcovi žalobcu tým vzniklo právo pristúpiť k vyhláseniu mimoriadnej splatnosti úveru. Právny predchodca žalobcu toto oprávnenie nevyužil, pričom mimoriadnu splatnosť vyhlásil žalobca, a to podaním zo dňa 20. 04. 2011, označeným ako „Výzva k úhrade a oznámenie o vyhlásení mimoriadnej splatnosti úveru“. K vyhláseniu mimoriadnej splatnosti úveru došlo k 04. 05. 2011 (dodržaním lehoty podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka). Postúpením sa tak stal veriteľom pohľadávky, pričom základným právom veriteľa je v zmysle § 488 Občianskeho zákonníka právo na plnenie od dlžníka záväzkového vzťahu. Vyhlásenie mimoriadnej splatnosti úveru predstavuje právo veriteľa požadovať splatenie svojej pohľadávky. Zosplatenie dlhu veriteľom znamená, že dlh už nie je možné zo strany dlžníka zaplatiť v splátkach. V dôsledku nesplnenia povinnosti dlžníkom sa stáva splatným celý dlh vyhlásením ich zosplatenia. Táto skutočnosť však nemá žiaden vplyv na výšku alebo existenciu dlhu dlžníka, týka sa výlučne spôsobu zaplatenia jeho dlhu a závisí výlučne od vôle veriteľa. V nadväznosti na uvedené, zastáva názor, že vyhlásenie mimoriadnej splatnosti úveru postupcom nie je podmienkou pre platné postúpenie pohľadávky.

2.4. Má za to, že v konaní preukázal svoju aktívnu vecnú legitimáciu a súd vec nesprávne právne posúdil a dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, pokiaľ dospel k záveru o opaku a žalobu zamietol.

3. Opravným uznesením zo dňa 10. augusta 2020 č. k. 17C/632/2015-387 súd prvej inštancie opravil záhlavie rozsudku zo dňa 03. 06. 2020 sp. zn. 17C/632/2015-344, ktoré správne má znieť: „.....proti žalovanému v 1. rade: L. U., nar. XX. XX. XXXX, T. cQ. XX, XXX XX X. X., v 2. rade: T. U., nar. XX. XX. XXXX, T. S. XX, XXX XX X. X., v 3. rade: T. U., nar. XX. XX. XXXX, U. XXX, XXX XX U., zastúpený ustanovenou opatrovníčkou: H. Y., nar. XX. XX. XXXX, E. XXX/XX, V., o zaplatenie 759,57 eura s príslušenstvom.“ Uznesenie nadobudlo právoplatnosť dňa 19. 10. 2020.

4. Žalovaní v 1., 2. a 3. rade sa k podanému odvolaniu žalobcu písomne nevyjadrili.

5. Krajský súd v Nitre ako odvolací súd (§ 34 CSP), viazaný rozsahom a dôvodmi podaného odvolania žalobcu (§ 379 a § 380 ods. 1 CSP) prejednal vec bez nariadenia odvolacieho pojednávania s verejným

vyhlásením rozsudku a po prejednaní veci dospel k záveru, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné a napadnutý rozsudok je potrebné ako vecne správny podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdiť.

6. Predmetom konania je nárok žalobcu na zaplatenie sumy 759,57 eura s príslušenstvom ako nezaplatenú pohľadávku v zmysle Zmluvy o splátkovom úvere č. 0242500235 zo dňa 06. 07. 2007, na základe ktorej právny predchodca žalobcu (Slovenská sporiteľňa, a. s.) poskytol veriteľke H. U., nar. XX. XX. XXXX, ktorá dňa XX. XX. XXXX zomrela, úver vo výške vtedy 26 000 Sk (863,04 eura). Pôvodne žalovaný v 1. rade T. U., v 2. rade L. U., v 3. rade T. U. a v 4. rade T. U. sú právni nástupcovia po pôvodnej veriteľke. Žalobca nadobudol pohľadávku voči žalovaným Zmluvou o postúpení pohľadávok č. 0568/2011/CE zo dňa 24. 03. 2011, uzatvorenej medzi Slovenskou sporiteľňou, a. s. ako postupcom a žalobcom ako postupníkom. Pohľadávka žalobcu ku dňu postúpenia predstavovala sumu 2 040,50 eura, ktorá pozostávala z istiny vo výške 1 844,57 eura a príslušenstva 195,93 eura. Žalobca si uplatňoval podanou žalobou nižšiu žalovanú sumu z dôvodu, že žalovaný čiastočne dlžnú sumu hradili. Žalobca v konaní tvrdil, že mimoriadna splatnosť úveru nastala v zmysle výzvy k úhrade a oznámenia o vyhlásení mimoriadnej splatnosti úveru dňa 20. 04. 2011 a dlžná suma tak predstavuje 759,57 eura. V priebehu konania zomrel žalovaný v 1. rade, po ktorom v zmysle uznesenia súdneho komisára JUDr. Petra Šulaia pod sp. zn. 16D 1582/2016-27, Dnot 261/2016 zo dňa 10. 11. 2017 dedičstvo nadobudol dedič T. U., nar. XX. XX. XXXX. Tým došlo aj k zmene poradia žalovaných, keď v 1. rade je žalovaná L. U., nar. XX. XX. XXXX, 2. rade T. U., nar. XX. XX. XXXX a v 3. rade T. U., nar. XX. XX. XXXX.

Súd prvej inštancie o podanej žalobe rozhodol tak, že túto zamietol z dôvodu, že žalobca nie je v danom prípade aktívne legitimovaný na podanie žaloby, pretože neboli splnené zákonné predpoklady relevantného postúpenia pohľadávky.

7. Žalobca v podanom odvolaní namietal nesprávny procesný postup, ako aj nepreskúmateľnosť napadnutého rozsudku a zmätočnosť vo vzťahu k označeniu strán sporu. K uvedenému je potrebné uviesť, že súd prvej inštancie v napadnutom rozsudku označil ako žalovaného v 1. rade T., nar. XX. XX. XXXX, 2. L. U., nar. XX. XX. XXXX, 3. T. U., nar. XX. XX. XXXX a 4. T. U., nar. XX. XX. XXXX. Po podaní odvolania žalobcom súd prvej inštancie opravným uznesením zo dňa 10. 08. 2020 č. k. 17C/632/2015-387 opravil zrejmu chybu v písaní a opravil záhlavie rozsudku zo dňa 03. 06. 2020 č. k. 17C/632/2015-344, kde žalovaných označil nasledovne: 1. L. U., nar. XX. XX. XXXX, 2. T. U., nar. XX. XX. XXXX, 3. T. U., nar. XX. XX. XXXX, zastúpený ustanovenou opatrovníčkou H. Y., nar. XX. XX. XXXX. Súd prvej inštancie v dôvodoch opravného uznesenia uviedol, že k chybe došlo v záhlaví rozsudku, kde bol nesprávne uvedený aj T. U., ktorý dňa 13. XX. XXXX zomrel, preto súd vydal v zmysle § 224 CSP opravné uznesenie. Vydaním uvedeného opravného uznesenia došlo podľa názoru odvolacieho súdu k odstráneniu zmätočnosti pri označení žalovaných v 1. až 3. rade.

7.1. Žalobca ďalej namietal nesprávne zistený skutkový stav a nesprávne právne posúdenie otázky jeho aktívnej legitimácie.

8. Súd prvej inštancie v danej veci posudzovaný právny vzťah správne vyhodnotil ako vzťah spotrebiteľský, ktorá skutočnosť v konaní nebola sporná a ani nebola namietaná žiadnou zo strán sporu. Následne postupoval správne, keď sa prioritne zaoberal otázkou aktívnej vecnej legitimácie žalobcu, t. j. či žalobca je nositeľom hmotno-právneho vzťahu, z ktorého vyvodzuje žalobou uplatnený nárok. Pre označenie stavu vyplývajúceho z hmotného práva, kedy je jedna strana sporu subjektom práva a strana na opačnej procesnej strane je subjektom povinnosti, ktoré sú predmetom sporu, sa v civilnom procesnom práve užíva pojem vecná legitimácia. Z hľadiska posúdenia vecnej legitimácie nie je rozhodujúce, či a na základe čoho sa určitá fyzická alebo právnická osoba len subjektívne cíti byť stranou, resp. účastníkom určitého hmotno-právneho vzťahu, ale vždy iba to, či účastníkom objektívne je, alebo nie je. Nedostatok aktívnej vecnej legitimácie znamená, že ten, kto o sebe tvrdí, že je nositeľom hmotno-právneho oprávnenia (žalobca), nie je nositeľom toho hmotno-právneho oprávnenia, o ktoré v konaní ide; o nedostatok pasívnej vecnej legitimácie ide naopak vtedy, ak ten, o kom žalobca tvrdí, že je nositeľom hmotno-právnej povinnosti (žalovaný), nie je nositeľom hmotno-právnej povinnosti, o ktorú v konaní ide (viď rozsudok NS SR sp. zn. 3Cdo 192/2004).

9. Odvolací súd v zhode so súdom prvej inštancie dospel k záveru o absencii aktívnej legitimácie na strane žalobcu, napriek existencii Zmluvy o postúpení pohľadávok zo dňa 24. 03. 20011 pre nesplnenie

zákoných podmienok pre platné postúpenie predmetnej pohľadávky z pôvodného veriteľa Slovenská sporiteľňa, a. s. na žalobcu.

10. Vo všeobecnosti platí, že postúpenie pohľadávky (cesia) spočíva v tom, že do existujúceho záväzku namiesto doterajšieho veriteľa vstúpi nový veriteľ, čiže dochádza k zmene v osobe veriteľa. Táto zmena sa nedotýka práv ani povinností dlžníka vyplývajúcich pre neho zo záväzku, a preto sa na platnosť zmluvy o postúpení nevyžaduje súhlas dlžníka. Zámerom právnej úpravy postúpenia pohľadávky je zabrániť tomu, aby postúpením pohľadávky došlo k zhoršeniu právneho postavenia dlžníka. Za týmto účelom sa mu zachovávajú všetky námietky proti postúpenej pohľadávke a rovnako aj možnosť namietat voči tejto pohľadávke svoje vzájomné pohľadávky. Následky postúpenia sa tak predovšetkým prejavujú v právnom postavení postupcu, ktorý stráca postúpenú pohľadávku so všetkým príslušenstvom i právami s ňou spojenými. Postupník sa na základe postúpenia pohľadávky stane veriteľom namiesto postupcu a pohľadávku nadobudne so všetkými právami, ktoré sú s ňou spojené. Keďže ide o významnú zmenu v osobe veriteľa, ustanovuje Občiansky zákonník pre postúpenie pohľadávky písomnú formu a zároveň ustanovuje, ktoré pohľadávky nie sú spôsobilým predmetom postúpenia. Osobitné predpisy môžu upravovať postúpenie pohľadávok v špecifických prípadoch odlišne, resp. môžu upravovať osobitné podmienky, ktorých splnenie je na platné postúpenie potrebné.

11. Podľa § 92 odsek 8 zákona č. 483/2001 Z. z. o bankách, ak je napriek písomnej výzve banky alebo pobočky zahraničnej banky jej klient nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní v omeškaní so splnením čo len časti svojho peňažného záväzku voči banke alebo pobočke zahraničnej banky, môže banka alebo pobočka zahraničnej banky svoju pohľadávku zodpovedajúcu tomuto peňažnému záväzku postúpiť písomnou zmluvou inej osobe, a to aj osobe, ktorá nie je bankou (ďalej len „postupník“), aj bez súhlasu klienta; týmto nie sú dotknuté pravidlá pre postupovanie pohľadávok zo zmlúv o spotrebiteľskom úvere podľa osobitného predpisu 87ac) ani pravidlá pre postupovanie pohľadávok zo zmlúv o úveroch na bývanie podľa osobitného predpisu 87ad). Toto právo banka alebo pobočka zahraničnej banky nemôže uplatniť, ak klient ešte pred postúpením pohľadávky uhradil banke alebo pobočke zahraničnej banky omeškaný peňažný záväzok v celom rozsahu vrátane jeho príslušenstva; to neplatí, ak súčet všetkých omeškaní klienta so splnením čo len časti toho istého peňažného záväzku voči banke alebo pobočke zahraničnej banky presiahol jeden rok. Pri postúpení pohľadávky je banka alebo pobočka zahraničnej banky povinná odovzdať postupníkovi aj dokumentáciu o záväzkovom vzťahu, na ktorého základe vznikla postúpená pohľadávka; banka alebo pobočka zahraničnej banky môže postupníkovi poskytnúť informáciu o jednotlivých iných záväzkových vzťahoch medzi bankou alebo pobočkou zahraničnej banky a klientom len za podmienok a v rozsahu ustanovených týmto zákonom.

12. V zmysle dôvodovej správy k Zákonu o bankách mal zákonodarca úpravou § 92 ods. 8 na mysli oprávnenie banky postúpiť časť peňažného záväzku, s ktorým je dlžník po stanovenú dobu, napriek písomnej výzve banky v omeškaní. Uvedené ustanovenie malo banku motivovať k tomu, aby podnikla určité kroky smerujúce k ukončeniu záväzkového vzťahu pri dlhodobom nesplácaní úveru dlžníkom a nemala by len počas celého trvania zmluvy každý mesiac pripisovať na účet dlžníka úroky, poplatky, úroky z omeškania a rôzne iné sankcie, aby sa dlh neustále zvyšoval. Takéto správanie banky nespĺňa požiadavku prístupu s odbornou starostlivosťou, ako to vyplýva zo Zákona o ochrane spotrebiteľa. Nie je v záujme spotrebiteľa, aby po uzavretí úverovej zmluvy s bankou táto kedykoľvek, počas trvania záväzkového vzťahu postupovala pohľadávku voči spotrebiteľovi tretej osobe, ktorá napríklad nepodlieha dozoru a dohľadu Národnej banky Slovenska. Takéto konanie banky by sa priečilo účelu a zmyslu Zákona o bankách, keďže poskytovanie úverov a ich správa je špecifickou, osobitne právnym predpisom upravenou činnosťou.

13. Rozhodujúcou okolnosťou je v prvom rade vo všeobecnosti fakt, ktorý nemožno opomínať, že sa jedná o spotrebiteľský spor (pohľadávka banky zo spotrebiteľského úveru). Zároveň ďalšími zo Zákona o bankách vyplývajúcimi skutočnosťami (podmienkami) je preukázateľné zaslanie písomnej výzvy banky dlžníkovi (v omeškaní) a dlžníkovu následné nepretržité omeškanie dlhšie ako 90 dní. Toto sú zákonné špeciálne podmienky, ktoré musia byť splnené v prípade postúpenia čo i len časti pohľadávky banky na tretiu (nebankovú) osobu, nakoľko Zákon o bankách je špeciálnym predpisom vo vzťahu k Občianskemu zákonníku. Tieto isté podmienky musia byť splnené aj pri prelomení bankového tajomstva (porovnaj § 92 ods. 8 tretia veta Zákona o bankách), aby nedošlo k jeho porušeniu.

14. V prípade, ak by neboli splnené podmienky podľa § 92 odsek 8 prvá veta Zákona o bankách pri postúpení bankovej pohľadávky na nebankový subjekt, jednalo by sa o postúpenie v rozpore so zákonom (v tomto prípade so Zákonom o bankách), kedy je postúpenie pohľadávky v zmysle § 525 ods. 2 OZ vylúčené/zakázané. Išlo by teda o neplatný právny úkon v zmysle § 39 OZ (pozri rozsudok NS SR sp. zn. 1Cdo 147/2017 zverejnený v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov SR č. 8/2018 ako judikát R 60/2018).

15. Odvolací súd sa stotožnil so záverom súdu prvej inštancie, že žalobca v konaní nepreukázal, že banka pred postúpením pohľadávky právnu predchodkyňu žalovaných riadne písomne vyzvala na splnenie jej záväzku a táto napriek tomu zostala v omeškaní so splatením svojho záväzku aspoň 90 dní a rovnako žalobca nepreukázal, či došlo k postúpeniu len splatnej časti pohľadávky. Nepreukázanie týchto skutočností má za následok nedokázanie aktívnej legitímácie postupníka. Keďže v konaní nebolo preukázané splnenie zákonných podmienok vyplývajúcich z ust. § 92 ods. 8, súd prvej inštancie správne vyhodnotil zmluvu o postúpení pohľadávok ako neplatný právny úkon v zmysle § 39 OZ.

Otázku aktívnej, či pasívnej legitímácie skúma súd v konaní bez ohľadu na to, či niektorá zo strán sporu táto vec namieta. Súd je preto povinný zistiť všetky okolnosti týkajúce sa preukázania vecnej legitímácie strán sporu. Navyše, v prípade absolútnej neplatnosti právnych úkonov, táto pôsobí voči každému, súd na ňu prihliada z úradnej povinnosti.

16. Žalobca v odvolaní namietal nepreskúmateľnosť rozsudku súdu prvej inštancie, keďže tento sa v odôvodnení vôbec nezaoberal argumentáciou žalobcu ohľadom odchylného dojednania práv a povinností zmluvných strán od ust. § 92 ods. 8 Zákona o bankách, ktoré zmluvným stranám dovoľuje samotný Zákon o bankách vo svojom ust. § 89 ods. 1.

17. Je nesporné, že súd prvej inštancie sa s týmto tvrdením žalobcu v rozhodnutí nevysporiadal, avšak keďže ide o otázku právneho posúdenia, ktorá v konečnom dôsledku nemá vplyv na správnosť rozhodnutia súdu prvej inštancie, odvolací súd sa k nej v rámci prieskumnej činnosti vyjadril. Odvolací súd sa nestotožňuje s posúdením žalobcu, že v predmetnej veci si zmluvné strany dohodli postúpenie pohľadávky, a to s poukazom na ust. § 89 ods. 1 Zákona o bankách, ktorý pripúšťa úpravu vzťahov medzi bankou a klientom odchyľne od ustanovení daného zákona, keďže ust. § 92 ods. 8 predmetného zákona nevylučuje odchylnu úpravu vzájomných vzťahov.

18. Ustanovenie § 89 odsek 1 prvej a tretej vety pred bodkočiarkou Zákona o bankách v znení účinnom ku dňu uzavretia zmluvy, na ktoré žalobca poukazoval, uvádza: „Banka a pobočka zahraničnej banky pri vykonávaní bankových činností na území SR uzatvárajú a vykonávajú obchody so svojimi klientmi na zmluvnom základe v súlade s právnym poriadkom SR. Banka alebo pobočka zahraničnej banky si so svojim klientom môžu zmluvne upraviť práva a povinnosti z obchodov odchyľne od zákona alebo osobitného predpisu, ak to zákon ani osobitný predpis výslovne nezakazuje, alebo ak z povahy ich ustanovení nevyplýva, že sa od nich nemožno odchyliť.“ Odvolací súd na základe odkazu žalobcu na citované zákonné ustanovenie však poznamenáva, že tvrdenie žalobcu, že v zmluve a vo Všeobecných obchodných podmienkach si zmluvné strany mohli dohodnúť postup pri postúpení pohľadávky na tretí subjekt podľa § 89 ods. 1 Zákona o bankách odchyľne od toho, ako je upravený v § 92 ods. 8 tohto zákona, nie je správne. Podľa názoru odvolacieho súdu z povahy ust. § 92 ods. 8 vyplýva, že sa od jeho znenia nemožno odchyliť. Odvolací súd v tomto smere poukazuje aj na rozhodnutie NS SR - rozsudok z 28. 03. 2018 sp. zn. 7Cdo 26/2017, z ktorého vyplýva, že podmienky podľa § 92 ods. 8 vety prvej Zákona o bankách, za splnenia ktorých môže banka postúpiť svoju pohľadávku inému subjektu, sú z povahy veci podmienkami, bez splnenia ktorých k postúpeniu prísť nesmie (je zakázané). Nerešpektovanie takejto úpravy má potom za následok neplatnosť zmluvy o postúpení pohľadávky pre rozpor so zákonom (§ 39 OZ). Zároveň dovolací súd v odôvodnení uvedeného rozhodnutia uvádza: „Tým, čo je ale z pohľadu správnosti úvah nižších súdov v prejednávanej veci podľa názoru dovolacieho súdu tým najdôležitejším, je to, že zedefinovanie v rámci bankového zákona podmienok, za ktorých môže banka pristúpiť k postúpeniu pohľadávky, je z povahy veci úpravou, ktorej zmyslom (účelom) je to, že bez splnenia takýchto podmienok k postúpeniu prísť nemôže (nesmie). Z pohľadu tolerovateľnosti správania sa subjektov nepochybne súkromno-právneho vzťahu zmluvy o postúpení pohľadávky je preto rozhodujúce, že u jedného z týchto subjektov, a to u postupcu treba usudzovať na existenciu zákonnej povinnosti správať sa určitým spôsobom - neplatí tu, že ho nemožno nútiť konať, čo zákon

neukladá, ale je tu presný opak v podobe záujmu zákonodarcu na tom, aby sa konalo určitým zákonom predpokladaným spôsobom.“

19. S poukazom na uvedené, odvolací súd je toho názoru, že ust. § 92 ods. 8 Zákona o bankách nepripúšťa možnosť odchyľnej úpravy. Žalobca poukazoval na odchyľne dojednanie v bode 19.16 Všeobecných obchodných podmienok, v ktorom je uvedené: Klient výslovne súhlasí s tým, že Banka je oprávnená kedykoľvek postúpiť akékoľvek svoje Pohľadávky, a to bez ohľadu na to, či sú budúce alebo súčasné, plodmienené alebo nepodmienené, bez ohľadu na právny vzťah, z ktorého vyplývajú, ako aj bez ohľadu na to, či Banka vzniesla v súvislosti s takouto Pohľadávkou akúkoľvek požiadavku, alebo nie, voči Klientovi na tretiu osobu, alebo previesť akékoľvek svoje záväzky voči nej na tretiu osobu.“ Žalobca na základe tohto ustanovenia vyvodzoval, že vo Všeobecných obchodných podmienkach si zmluvné strany dohodli možnosť postúpenia pohľadávky nepodmienenú počtom dní omeškania, príp. zaslaním písomnej výzvy. Vzhľadom k vyššie uvedenému, sa odvolací súd s týmto tvrdením žalobcu nestotožnil, pretože nie je možné obísť zákonné podmienky postúpenia.

S ďalšími odvolacími námietkami sa už odvolací súd nezaoberal, pretože to považoval za nadbytočné, keď žalobca nedisponoval aktívnou legitímáciou, čo bolo prvoradým dôvodom pre zamietnutie žaloby.

20. Na základe vyššie uvedeného, odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v jeho napadnutom zamietajúcom výroku, aj vo výroku o trovách konania (IV., V.) podľa ust. § 387 ods. 1 CSP ako vecne správny potvrdil. Odvolací súd považoval za správne aj výroky o nároku na náhradu trov zastaveného konania vo vzťahu k žalovanému v 3. rade (III.), ako aj výrok o nároku na náhradu trov konania vo vzťahu k žalovaným v 1., 2. a 3. rade ku vzťahu k zamietajúcemu výroku (V.), keď voči žalovanému v 3. rade bolo konanie zastavené do sumy 811,18 eura a vo zvyšku (voči všetkým žalovaným) bola žaloba zamietnutá.

21. O nároku na náhradu trov tohto odvolacieho konania rozhodol odvolací súd v zmysle ust. § 396 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 1 CSP tak, že žalovaným v 1., 2. a 3. rade, ktorí boli v odvolacom konaní úspešní, nepriznal náhradu trov tohto odvolacieho konania, pretože im v súvislosti s týmto konaním žiadne trovy nevznikli.

Toto rozhodnutie bolo v senáte prijaté pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).